

Nr 8.

Av herr **Klefbeck**, *angående ändring av § 6 i lagen om allmän pensionsförsäkring.*

Såsom allmänt bekant är, utgöres den s. k. folkpensionen dels av avgiftspension, grundad på erlagda pensionsavgifter, dels av tilläggspension, vilken bestrides av allmänna medel: $\frac{3}{4}$ av staten, $\frac{1}{8}$ av kommunen och $\frac{1}{8}$ av landsting eller städer som ej deltaga i landsting. Enligt nu gällande bestämmelser utgår detta pensionstillägg oavkortat till pensionstagare, vilkens inkomst ej överstiger 50 kronor. Har pensionstagaren högre inkomst, sker avdrag med visst belopp. Meningen med detta stadgande har varit, att om en person hade så pass inkomst, att han kunde nödtorvtigt försörja sig, han då icke skulle erhålla något bidrag av det allmänna, utan detta i stället kunna besparas åt de allra sämst situerade.

Nu har pensionsförsäkringen så kort tid varit i verksamhet, att den på pensionsavgifter grundade delen av pensionen (avgiftspensionen) är ytterligt obetydlig. Den uppgår hittills i de flesta av mig kända fall till mindre än 50 öre pr år. Pensionen utgöres sålunda ännu till sin väsentliga del av pensionstillägget. Och detta utgår under övergångstiden med nedsatt belopp. Avgiftspension utgår med bestämt belopp, oberoende av från annat håll åtnjuten inkomst. Från pensionstillägget däremot göres avdrag på ovan angivna grunder allt efter inkomstens storlek.

Dessa motiv för avdrag synas också mig fullt rättvisa, dock inom vissa gränser. Så har redan vid lagens tillkomst gränsen satts vid en inkomst av 50 kronor. Men det synes mig, att denna gräns bör flyttas fram åtminstone till 100 kronor. De som stanna under denna inkomstgräns leva i så bekymmersamma förhållanden, att de mer än väl behöva tilläggspensionen oavkortad åtminstone under övergångstiden, om de skola kunna förskaffa sig det för livets uppehälle allra nödvändigaste.

Genom en dylik ändring skulle man också i väsentlig grad bryta udden av en annars ofta framställd anmärkning, att pensionsförsäkringen icke uppmuntrar till sparsamhet. Ty nu skall en invalid, som har ett litet sparat kapital, erhålla ett reducerat pensionstillägg, under det att en annan, som samvetsgrant gjort slut på varje öre, skall få fullt tillägg. Genom den av mig föreslagna ändringen skulle det bli uppenbart både för den sparsamme och slarvige, att det har välsignelse med sig att i de goda dagarna spara litet för de onda. Den sparsamme invalidens ställning, grundad på ränta och pensionstillägg, skulle vara bekymmerfriare än den slarvigas.

Nu skulle man kunna tänka, att riksdagen nekade att gå med härpå med hänsyn till befarade ekonomiska konsekvenser. Huru mycket den av mig föreslagna ändringen skulle inverka på det allmännas utgifter för pensionstilläggen, kan jag helt naturligt icke angiva. Men jag tror ej, att konsekvenserna skulle bliva så svåra. Antalet av dem som sparat så mycket, att räntan uppgår till inemot 100 kronor, är icke så stort. Sedan kommer en stor kategori pensionssökande, vilka icke ha någon kontant inkomst, utan vilkas inkomst blott beräknas. Dit höra t. ex. alla gamla änkor, som underhållas av sina barn och som utföra något litet arbete i deras hushåll. Dessas inkomst beräknas nu i kanske de flesta fall icke överstiga 50 kronor. Hela skillnaden skulle i många fall endast bli, att inkomsten beräknades icke överstiga 100 kronor. Och pensionstillägget utginge med fullt belopp enligt både den förra och den nu föreslagna bestämmelsen.

Jag väntar nu den invändningen: är det på det sättet, då behövs ju ingen förändring, då är ju allt bra som det är. Jag svarar: för det allmännas utgifter blir det icke någon avsevärd skillnad, men för de gamla, hederliga, fattiga människorna, som uppoffrat och sparat, blir det en mycket stor hjälp, om de erhålla 30, 40 eller 50 kronor högre pensionstillägg pr år.

Kan jag nu icke vinna riksdagens bifall till vad jag härovan föreslagit, så skulle jag vilja hemställa, att åtminstone för dyrorter, såsom t. ex. Stockholm, Kiruna m. fl. platser, den föreslagna bestämmelsen bleve gällande. Gränsen bleve icke svår att draga med ledning av Socialstyrelsens dyrortsstatistik. För en sådan åtgärd kunde alltid vissa billighetsskäl anföras. Penningvärdet är ju ofantligt mycket lägre i Stockholm än på den rena landsbygden, och bra mycket lägre än t. ex. i småstäderna. Vartill kommer, att befolkningen i städerna jämt och ständigt äro uteslutande hänvisade till *kontanta* utlägg för alla livsförnödenheter. Men helst vill jag slippa draga några sådana gränser.

På grund av det ovan anförda får jag härmed vördsamt hemställa,

att riksdagen måtte för sin del besluta sådan
ändring av 3:dje stycket i § 6 av Lagen om allmän
pensionsförsäkring,

att i 1:sta punkten 50 kronor utbytes mot 100
kronor och

att 2:dra punkten utgår.

Stockholm den 22 januari 1917.

Ernst Klefbeck.
